

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Septembris Et Octobris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10262

De S. Humberto confessore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77413)

transferre potuiffem. Sicque factum est, vt in me probarem ea etiam de illo vera esse, quibus ipse minimè interfuiffem.

Petrus. Quia eundem virum magnæ compunctionis fuisse dixisti, ipsam lachrymarum vim largiùs addiscere cupio. Vndè quæro, vt quot sunt genera compunctionis, mihi edifferas.

Gregorius. In multas species compunctio diuiditur, quandò singula quæque à pœnitentibus culpæ planguntur, vndè ex voce quoque pœnitentium Hieremias ait: *Diuisiones aquarum deduxit oculus meus. Principaliter verò compunctionis genera duo sunt: quia Deum sitiens anima priùs timore compungitur, pòst amore. Priùs enim sese in lachrymis afficit: quia dum malorum suorum recolit, pro his perpetua aeterna supplicia pertimescit. At verò cùm longa mœroris anxietate fuerit formido consumpta, quædam iam de præsumptione veniæ securitas nascitur, & in amore caelestium gaudiorum animus inflâmatur: & qui priùs flebat, nè duceretur ad supplicium: postmodùm amarissimè flere incipit, quia differtur à regno. Contemplatur etenim mens, qui sint illi Angelorum chori, quæ ipsa societas beatorum spirituum, quæ maiestas aeternæ visionis Dei: & ampliùs plangit, quia à bonis perennibus deest, quàm fleuit priùs, cùm mala aeterna metuebat. Sicque fit, vt perfecta compunctio formidinis, tradat animum compunctio dilectionis.*

Multa compunctionis genera. Thren. 3.

Quod benè sacra veracique historia figurata narratione describitur, quæ ait, quòd Axanlia Caleph fedens super asinum suspirauit. Cui dixit pater suus: *Quid habes? At illa respondit: Da mihi benedictionem: terram Australem & arentem dedisti mihi: iunge & irriguam. Deditque ei pater suus irriguū superius, & irriguum inferius. Axam quippè super asinum sedet, cùm irrationabilibus carnis suæ motibus anima præsidet. Quæ suspirans, à patre terram irriguam petit: quia à creatore nostro cum magno gemitu quærenda est lachrymarum gratia. Sunt nanque nonnulli, qui iam in dono per ceperunt liberè pro iustitia loqui, oppressos tueri, indigentibus possessa tribuere, ardorem fidei habere: sed adhuc gratiam lachrymarum non habent. Hi nimirùm terram Australem & arentem habent, sed adhuc irrigua indigent: quia in bonis operibus positi, in quibus magni atque feruentes sunt, oportet nimirùm vt aut timore supplicij, aut amore regni caelestis mala etiam, quæ antèa perpetraverunt, deplorent. Sed quia (vt dixi) duo sunt compunctionis genera, dedit ei pater suus irriguum superius, & irriguum inferius. Irriguum quippè superius accipit anima, cùm sese in lachrymis caelestis regni desiderio affligit. Irriguum verò inferius accipit, cùm inferni supplicia flendo pertimescit. Et quidem priùs inferius, ac pòst irriguum superius datur. Sed quia compunctio amoris, dignitate præeminet: necessè fuit, vt priùs irriguum superius, & pòst irriguum inferius commemorari debuiffet.*

Iudic. 15.

Irriguū superius & inferius mysticè.

Petrus. Placet, quod dicis.

VITA S. HUMBERTI CONFESSORIS, IN HANNONIA QUIESCENS: EX PERVETVSTO MS.

codice. Natalis eius incidit in Annunciationis Dominicæ diem: Elevationis verò in sextum Septembris, quo die Cameracensis Ecclesia eius festum celebrat.

TEMPORIBVS Childerici Regis Francorum floruit ^{Septembris 6.} sanctus Domini Humbertus de Macerij villa, ex beato ^{Patria & pateres S. Humberti.} Eurardo patre, & Popita matre, claris Francorum proceribus. Qui ab ipsis puerilibus annis egregia futuræ sanctitatis dedit indicia: præsentia scilicet fastidire, nihil in mûdo appetere, sola quæ fructum beatitudinis veræ pariunt, ambire. Ob hoc parentes eius aduertentes puerum superna illustratione visitatum, Lauduni viris peritissimis commendârunt sacris literis imbuendum. Vbi proficiens ^{Traditur literis imbuendus & sacerdotio initiatur.} atate & gratia, in monasterio recluditur, & vsque ad sacerdotium vitæ merito promouetur. In præfatâ autem vrbis ecclesia supra coæuos & fenes sanctitate tanta pollebat, vt multi eius exemplo animati,

animati, viuere beatius eligerent. Euoluto autem aliquanto tempore, accepto ab Episcopo benedictione, ad possessiones sibi relictas à parentibus perrexit, vt eas Dominicæ familiæ condonaret. Cùm autem ad quendam locum ditionis suæ peruenisset, superuenit ibi sanctus Amandus Episcopus cum venerabili viro Nicasio, qui peregrinationis gratia ad Apostolorum limina pergebant. Cùm ergo à beato Humberto hospitio recepti & consolati fuissent, ipse sanctus Humbertus eadem deuotionis gratia peregrinationem cum ipsis accepit.

Illis ergo iter agentibus, dum quadam die fatigati ex itinere residerent: ecce subito ex sylua, quæ fortè contigua erat, miræ magnitudinis versus profiliens, apprehendit vnum ex sagmarijs eorum, quem in terram prosternens suffocauit. Intenti beati viri familiare damnum ignorabant. Parantibus iter repetere, cùm non adesset equus ad subuehendum sarcinulas, vnum è famulis beatus mittit Amandus ad educendum equum, quem gramina carpentem æstimabat. Parens puer, properauit ad locum vbi cadauer equi bestia corrodebat. Cùm autem famulus perterritus moraretur, currens beatus Humbertus inuenit equum cuiusceratum, & iuxta eum versus sanguine cruentatum. Quem cum magna apprehensens securitate, Quia tu, inquit, quod nobis in solatium itineris Deus dederat, necasti iumentum, oportet vt nobis illud hucusquè obsequium suppleas, & sarcinulas nostras toto peregrinationis nostræ itinere feras. Videres horribilem bestiam statim mansuescere, & quæ feritate bestijs & hominibus fuerat infesta, iam velut familiare mæcipium stat obedire parata. Vocata citius accedit, membra componit, onus patienter suscipit, cum procedentibus procedit, cum stantibus ipsa quoquè subsistit. Illis cenatibus, illa modesta adstabat atque portionis suæ stipendia de manu porrigentis humiliter sumebat. Dehinc ad sarcinas rediens, eas, dum sancti viri quiescerent, seruabat. Verùm iter illis agentibus, nimia per vrbes erat admiratio, stupentibus cunctis ferum animal humanis vsibus famulari. Sed nè sancti fortè iactantiæ vitio tentarentur, ipsis Romæ appropinquantibus, eiusdem sedis Episcopum admonuit Dominus per Angelum, dicens, ab occiduis finibus homines aduenisse meritis sublimes, quibus ad obsequium fera comitatur agrestis. Mitte ergo in occursum eis, nè cum ostensione tali urbem introeant, sed bestiam ad latebras ire permittant, nè tumultuosæ plebis in se admirationem excitent. Quæ Pontificis iussione audita, sancti viri, quod mandabatur, deuotè fecerunt.

Visitat sancta loca Romæ.

In presentibus locis postea fuerunt extructa monasteria.

De hoc signo S. Crucis in fronte S. Huberti lege vitam S. Amandi p. S. Aldegundis scripta, 6. Februarii Constructa monasteria

Canes non audet inuadere ceruū sub pallio viri Dei latitantem.

S. Aldegundis cum inuifit.

Visitatis igitur sanctis locis, sanctus Amandus cum beato Nicasio Helnonense territorium expetiuit: sanctus verò Humbertus se Maricolis inuexit. Verùm elapso aliquanto tempore, beatus Humbertus eandem peregrinationem secundò solus arripuit, vbi cùm in oratorio beati Petri orationi diù incumberet: ecce Angelus ei de celo adstitit, & super verticem illius signum Dominicæ Crucis expressit, multis fidelibus hoc cernentibus. Cùm verò visendi desiderio beatum Amandum ad Gallias properaret, Angelus Domini eidem sancto Amando assistens, dixit: Dilectum Domini Humbertum noueris te visitatum aduenire, cui tu occurrens, contemplare cuius signum gestat in capite, & illius hostiam fore scias. Nec mora beatus Dei sacerdos procedens in occursum beati Humberti, vidit super caput illius radiantem Dominicæ Crucis speciem incredibili fulgore coruscare, & præmissa oratione corruit ad genua eius, eum colligans hospitio cum gaudio spiritali. Post hæc ædificauit sanctus Humbertus monasterium super alueum Helpræ Maricolis nominatum, in quo monachos constituit. Aliud quoquè non procul cœnobium extruxit, in quo clericos vtriusque conditionis & gradus triginta constituit. Venatoris cuiusdam canes, ceruum inter syluam insequerentur, fortè vir Dei agrum excolebat, vt fratrum habitacula construeret. Quod vt expeditius ageret, pallium procul abiecerat. At venatores tubis perstreptentibus feram cursu & clamore vrgebant, iamque victa fera, cùm nullum ei patuisset refugium, inter morsus saltu dedit, & sese sub ipso pallio anhela composuit. Quid vltra? Canibus circumlatrantibus accedere propius fas non erat. Agitantibus venatoribus, retrò potius timidi agebantur, tanquam vultum minantis fugerent. Ipsi etiam venatores in dissolutionem versi, obrigente mole corporum, tela deponebant. Quidam eorum beatum virum conspiciens, protinus ab equo desiliuit, & meritum sancti percipiens, patrimonium suum ad vsus fratrum beato Humberto obtulit. Ex quibus sanctus solummodò vnam sui iuris villam illius benigna importunitate suscepit: quam Liniaras dicunt, & stipendiariam in vsus fratrum delegauit.

Prouulgata longè lateque fama sancti, beata Aldegundis cum visere aggreditur, vbi

ubi per aliquot dies ab eo spiritualibus epulis est refecta. Cum autē situm monasterij & circuniacentia arua colloquendo lustrarent quodam die aestiuo, contigit beatam Aldegundem intolerabilem sitim incurrere. Progredientibus paululum, virgo acrius vrgebatur, donēc violentia sitis euicta deficere se clamat. Eius molestiam vir sanctus non ferens, orationi incubuit donēc expleto vnus horæ spatio sensim ab arenti solo & arenoso scatentis aquæ vena profiliens, largum ex se fontem excitauit. Sed dum sanctus virginis aduentui hoc præstitum fuisse diceret, & illa meritis eius potiùs ascriberet, ambo munus cæleste gustauerunt. Paret vsque in hodiernum diem: nec deficit fons ille suauis ad gustum, vtilis ad vsum.

Sitienti Aldegundi in arenoso loco fontem precibus excitat.

Adueniente tempore obitus sui, ipse sanctus misit ad beatam Aldegundem, vt vestes in vsum exequiarum sibi mitteret, vt linteis virgineis manibus textis, virgineos artus componeret. Missus itaque nuncius cum iter medium explicuisset, ecce à beata virgine alter missus occurrit, ferens secum linteamina, quibus obuolui deberet corpus defuncti. Hi inter se causas & tempus itineris mutuo sermone discutientes, aduerterunt vnā eademque horam fuisse, qua vterque executionis mandata suscepit. Quod non absque diuino nutu contigit, vt longè posita virgo, nec fama nec nuncio præmonita, funus sancti viri curaret. Cuius corpus in oratorium, quod ipse construxerat, discipuli sepeliērunt in magna gloria, ubi innumerabilia postmodum contigerunt miracula.

Vicin^o morti mittit, ad Aldegundem pro linteamine ad inuoluendum corpus suum. Sepultura eius.

Translatio eiusdem.

Centesimo quinquagesimotertio anno post mortem S. Humberti, monente Angelo, ab Abbate Rodino leuatum est de tumulo sancti viri corpus. Admirari autem nemo sufficit, quanta miri odoris suauitate perfusi sunt qui aderant. Et quod magis stupendum, sacrum corpus ita illæsum & incorruptum inuentum est, ac si eadem die spiritum emisisset: vt si lectulum compositum videres, dormire hominem existimares. Verum linteamina, quibus ipse inuolutus fuerat, nihil in se corruptionis habebant. Sed & herbæ, quæ sepulturæ eius die appositæ fuerant, quas nullas pro temporis antiquitate putares, ad eō virides sunt repertæ, ac si terræ radicibus in hærentes, irriguis aquis virefcerent.

Corpus eius post 155. annos incorruptum apparet.

MARTYRIVM SANCTI MARTYRIS SOZONIS, AVTHORE SIMEONE METAPHRASTE.

VM Maximianus esset Præses Ciliciæ, & impietatem au- gere & extollere, conuenienter edicto Imperatorum, magno studio contenderet, venisset autem in ipsam quocumque Ciliciæ Pompeiopolim, & aureum, quod illic colebatur, simulacrum splendido sacrificio & alio studio honoraret, & sic ostentaret suam falsam religionem: quidam adolescens, patriam habens Lycaoniam, & ab ortu quidem Tarasius, in diuino autem baptismo Sozon denominatus, cum priore vita amisso quocumque nomine, cum esset pastor ouium, fit etiam nihilominus pastor hominum. Nam in quibus locis degebat in pastione, illic omnes excipiebat conuiuio verbi pietatis, & introducebat in Dei mandram. Hic vir cum esset moribus quidem hilaris & mitis, in lege autem Domini haberet voluntatem, & in ea noctes & dies meditaretur, ea ratione nec prophetica frustratur beatitudine.

7. Septēbris.

Patria sancti Sozonis.

Sozon, pastor ouium.

Psal. 1.

Cum autem fuisset aliquandō Sozon in quodam loco, qui habebat fontem, & fonte herbaque, quæ nata erat iuxta fontem, gregem pasceret, eum valdē opportunus & suavis somnus inuasit, & diuina quædam ad eum accedit visio. Visio autem eum magis confirmat, & ei animum addit ad pietatem. Deindē etiam reuelat gratiam, quæ ad locum erat desuper deuolutura. Erit enim, inquit, hic præsens locus multis vtilis, & apud ipsum salutem inuenient, & glorificabunt Trinitatem. Cum illic autem surrexisset egregius ille pastor, venit Pompeiopolim, & cum in ea quidem vidisset florere impietatem, contempnas autem esse res Christianorum, & summē

Visio eius.

Vaticiniū.

L neglectas,